

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA
O DRŽAVNIM POTPORAMA**

Zagreb, siječanj 2017.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O DRŽAVNIM POTPORAMA

I USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona nalazi se u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakonom o državnim potporama (Narodne novine, broj 47/14) prvenstveno su uređene nadležnosti odgovarajućih tijela u Republici Hrvatskoj u odnosu na poslove koji se odnose na državne potpore, sve to do granice kada nadležnost u pogledu državnih potpora prelazi na tijela Europske unije, prvenstveno Europske komisije, u skladu s pravnom stečevinom Europske unije.

Naime, samo određene vrste državnih potpora ukoliko ispunjavaju uvjete iz Uredbe Komisije br. 651/2014, od 17. lipnja 2014., o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014.) (u daljnjem tekstu: Uredba o skupnom izuzeću), izuzete su od obveze prijave Europskoj komisiji. Kontrolu ispunjenja uvjeta za izuzeće državnih potpora od prijave Europskoj komisiji vrši Ministarstvo financija, te izdaje mišljenje o njihovoj usklađenosti s pravilima o državnim potporama (konkretno Uredbom o skupnom izuzeću) i o takvim potporama obavještava Europsku komisiju putem posebnog elektroničkog sustava (SANI sustav – eng. *State Aid Notification Interactive*).

Za ostale državne potpore odluku kojom se utvrđuje da je predmetna državna potpora spojiva s načelima unutarnjeg tržišta („pozitivna odluka“) donosi Europska komisija. Bez pozitivne odluke Europske komisije država članica Europske unije ne smije dodijeliti državnu potporu. Postupak prijave državne potpore Europskoj komisiji obavlja Ministarstvo financija također putem posebnog elektroničkog sustava (SANI sustav – eng. *State Aid Notification Interactive*).

Ovim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o državnim potporama dodaju se odredbe o transparentnosti državnih potpora te se dopunjuju postojeće odredbe u dijelu koji se odnosi na registar državnih potpora.

Naime, Europska komisija započela je Komunikacijom o modernizaciji državnih potpora u Europskoj uniji (COM(2012)209, od 8. svibnja 2012.) modernizaciju državnih potpora (eng. *State Aid Modernisation – SAM*), između ostalog i iz razloga prestanka važenja brojnih ključnih instrumenata za dodjelu državnih potpora te pripreme višegodišnjeg Financijskog okvira te pravila Europske unije za strukturne fondove za razdoblje 2014.-2020.

U spomenutoj Komunikaciji Komisije, Europska komisija je istaknula tri cilja provedbe modernizacije državnih potpora koji se očituju u: i. poticanju održivog, pametnog i uključivog rasta na konkurentnom unutarnjem tržištu; ii. usmjeravanju *ex ante* kontrole Europske komisije na slučajeve s najvećim utjecajem na unutarnje tržište, te jačanju suradnje s državama članicama Europske unije u provedbi propisa o državnim potporama; te iii. pojednostavljenju pravila o potporama koje omogućuje brže, informiranije i vjerodostojnije donošenje odluka na temelju jasne gospodarske opravdanosti, zajedničkog pristupa i jasnih obveza. Transparentnost u pogledu dodjele državnih potpora ključna je sastavnica spomenute modernizacije.

Radi provedbe transparentnosti sljedeća pravila o državnim potporama sadrže odredbe o transparentnosti:

- Uredba Komisije br. 651/2014, od 17. lipnja 2014., o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014.)
- Smjernice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama (SL C 249, 31.7.2014.)
- Komunikacija Komisije – Okvir Zajednice za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije (SL C 198, 27.6.2014.)
- Komunikacija Komisije – Smjernice o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014.-2020. (SL C 200, 28.6.2014.)
- Komunikacije Komisije - Smjernice EU za primjenu pravila o državnim potporama u odnosu na brzi razvoj širokopojasnih mreža (SL C 25, 26.1.2013.)
- Komunikacija Komisije - Smjernice za regionalne državne potpore za razdoblje 2014.-2020. (SL C 209, 23.7.2013.)
- Komunikacija Komisije o državnoj potpori za filmove i ostala audiovizualna djela (SL C 332, 15.11.2013.)
- Komunikacije Komisije o smjernicama o državnim potporama za promicanje rizičnih financijskih ulaganja (SL C 19, 22.1.2014.)
- Komunikacije Komisije o smjernicama o državnim potporama zračnim lukama i zračnim prijevoznicima (SL C 99, 4.4.2014.)
- Komunikacija Komisije o izmjeni Komunikacije Komisije o smjernicama EU za primjenu pravila o državnim potporama u odnosu na brzi razvoj širokopojasnih mreža, Komunikacije Komisije o smjernicama za regionalne državne potpore za razdoblje 2014.-2020., Komunikacije Komisije o državnoj potpori za filmove i ostala audiovizualna djela, Komunikacije Komisije o smjernicama o državnim potporama za promicanje rizičnih financijskih ulaganja i Komunikacije Komisije o smjernicama o državnim potporama zračnim lukama i zračnim prijevoznicima (SL C 198, 27.6.2014.).

Postizanje transparentnosti konkretno se odnosi na obvezu države članice Europske unije da na sveobuhvatnoj mrežnoj stranici o državnim potporama objavi podatke o programima/pojedinačnim državnim potporama, pojedinačnim državnim potporama koje premašuju iznos od 500.000 eura te ostale podatke propisane navedenim posebnim pravilima za određene kategorije potpore.

S obzirom na ovlasti Ministarstva financija iz postojećeg Zakona o državnim potporama, sveobuhvatna mrežna stranica na kojoj će se objavljivati podaci o programima/pojedinačnim državnim potporama bit će mrežna stranica Ministarstva financija.

Postojeći Zakon o državnim potporama u članku 12. pod nazivom „Objava programa državnih potpora“ obvezuje davatelje državnih potpora da nakon odobrenja prijedloga programa državne potpore, odnosno prije dodjele državnih potpora objavljuju program državnih potpora na svojim mrežnim stranicama.

Radi ispunjenja uvjeta transparentnosti državnih potpora iz prethodno navedene pravne stečevine Europske unije, ovim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o državnim potporama potrebno je izmijeniti naslov članka 12., koji bi umjesto „Objava programa državnih potpora“ glasio „Objava programa i pojedinačnih državnih potpora“, dok bi se isti članak dopunio odredbama temeljem kojih mrežna stranica Ministarstva financija postaje sveobuhvatna mrežna stranica na kojoj će biti objavljeni podaci o programima/pojedinačnim državnim potporama sukladno navedenoj pravnoj stečevini Europske unije.

Zahvaljujući transparentnosti promiče se spojivost s pravilima o državnim potporama, smanjuje se nesigurnost, poduzetnicima se omogućava provjera jesu li potpore dodijeljene konkurentima zakonite, a porezni obveznici će imati uvid u način dodjele državnih sredstava (državne potpore su, naime, državna sredstva).

Vezano za registar državnih potpora, postojeći Zakon o državnim potporama u članku 15. propisuje da Ministarstvo financija vodi registar državnih potpora i potpora male vrijednosti na temelju prikupljenih podataka od davatelja državnih potpora i potpora male vrijednosti. Obveza dostave podataka o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti propisana je člankom 14. Zakona o državnim potporama. Temeljem dostavljenih podataka Ministarstvo financija izrađuje Godišnje izvješće o državnim potporama i potporama male vrijednosti koje dostavlja Vladi Republike Hrvatske.

Također, Ministarstvo financija podatke o dodijeljenim državnim potporama dostavlja Europskoj komisiji, putem posebnog elektroničkog sustava (SARI – eng. *State Aid Reporting Interactive*).

Registar državnih potpora osim podataka o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti sadržava podatke o programima/pojedinačnim državnim potporama za koje postoji obveza prijave Europskoj komisiji koje davatelji državne potpore dostavljaju Ministarstvu financija prema članku 8. Zakona o državnim potporama, te podatke o programima/pojedinačnim državnim potporama izuzetim od obveze prijave Europske komisiji koje davatelji državne potpore dostavljaju Ministarstvu financija prema članku 9. Zakona o državnim potporama.

Stoga se ovim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o državnim potporama dopunjava postojeći članak 15. Zakona o državnim potporama, na način da se navede da registar državnih potpora sadrži, osim podataka o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti, podatke o programima/pojedinačnim državnim potporama za koje postoji obveza prijave Europskoj komisiji, podatke o programima/pojedinačnim državnim potporama za koje postoji izuzeće od obveze prijave Europskoj komisiji te ostale potrebne podatke potrebne za provedbu sustava državnih potpora.

Na ovaj način povezuju se podaci o konkretno dodijeljenim državnim potporama s novim programima državnih potpora i pojedinačnim državnim potporama koje je davatelj državne potpore dostavio Ministarstvu financija sukladno članku 8., odnosno članku 9. Zakona o državnim potporama.

III OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O DRŽAVNIM POTPORAMA

Članak 1.

U Zakonu o državnim potporama (Narodne novine, broj 47/14), iza članka 1. dodaje se članak 1.a i naslov iznad članka koji glasi:

„Usklađenost s pravnim aktima Europske unije

Članak 1.a

Ovim Zakonom osiguravaju se pretpostavke za provedbu Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. godine o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora (Tekst značajan za EGP) (SL L 187, 26.6.2014.).“.

Članak 2.

U članku 4. podstavku 7. riječi: „i potpora male vrijednosti“ brišu se.

Članak 3.

Naslov iznad članka 12. mijenja se i glasi: „Objava programa državnih potpora i pojedinačnih državnih potpora“.

Članak 12. mijenja se i glasi:

- „(1) Mrežne stranice Ministarstva financija sadrže objedinjene podatke o programima državnih potpora i pojedinačnim državnim potporama.
- (2) Davatelj državne potpore objavljuje program državne potpore na svojim mrežnim stranicama prije dodjele državnih potpora temeljem programa državne potpore.
- (3) Sadržaj, oblik, rok i način dostave podataka o državnim potporama i pojedinačnim potporama iz stavka 1. ovoga članka ministar financija uredit će pravilnikom.“.

Članak 4.

Članak 14. mijenja se i glasi:

- „(1) Davatelji državnih potpora i potpora male vrijednosti dužni su voditi evidenciju dodijeljenih državnih potpora i potpora male vrijednosti iz svoje nadležnosti, uključujući porezne mjere koje predstavljaju državne potpore odnosno potpore male vrijednosti. Ako davatelj dodjeljuje državne potpore i potpore male vrijednosti, evidenciju potpora male vrijednosti vodi zasebno od evidencije državnih potpora.

(2) Davatelji državnih potpora i potpora male vrijednosti dostavljaju Ministarstvu financija podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti.

(3) Osim podataka iz stavka 2. ovoga članka, davatelji državnih potpora godišnje dostavljaju Ministarstvu financija analizu učinkovitosti dodijeljenih državnih potpora iz svoje nadležnosti.

(4) Davatelji državnih potpora dostavljaju podatke iz stavaka 2. i 3. ovoga članka i po potrebi na zahtjev Ministarstva financija u za to određenom roku.

(5) Davatelji državnih potpora i potpora male vrijednosti odgovorni su za istinitost dostavljenih podataka iz stavaka 2., 3. i 4. ovoga članka.

(6) Sadržaj, oblik, rok i način dostave podataka iz stavaka 2. i 3. ovoga članka ministar financija uredit će pravilnikom.“.

Članak 5.

U članku 15. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Ministarstvo financija vodi registar:

- pojedinačnih državnih potpora i programa državnih potpora za koje postoji obveza prijave Europskoj komisiji iz članka 8. ovoga Zakona
- pojedinačnih državnih potpora i programa državnih potpora izuzetih od obveze prijave Europskoj komisiji iz članka 9. ovoga Zakona
- dodijeljenih državnih potpora i potpora male vrijednosti iz članka 14. ovoga Zakona te
- ostalih podataka potrebnih za provedbu sustava državnih potpora.“.

Članak 6.

Članak 19. mijenja se i glasi:

„Pravilnik iz članka 8. stavka 13., članka 9. stavka 12., članka 12. stavka 3., članka 14. stavka 6., te članka 15. stavka 3. ovoga Zakona ministar financija donijet će do 1. srpnja 2017. godine“.

Članak 7.

U članku 20. stavku 2. riječi: „stavka 1.“ brišu se.

Članak 8.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Ovim člankom potvrđuje se osiguranje pretpostavaka za provedbu pravnog akta Europske unije.

Članak 2.

Ovim člankom mijenja se članak 4. Zakona o državnim potporama tako da davatelji više nisu obvezni analizirati učinkovitost za potpore male vrijednosti obzirom da iste nije moguće mjeriti na adekvatan način, budući da se radi o malim iznosima potpore, često nevezanima uz konkretne ciljeve (već uglavnom operativne prirode).

Članak 3.

Ovim člankom mijenja se naslov te sadržaj članka 12. Zakona o državnim potporama, kojim se prvenstveno određuje mrežna stranica Ministarstva financija kao sveobuhvatna mrežna stranica na kojoj se objavljuju podaci o pojedinačnim državnim potporama i programima državnih potpora, sukladno pravnoj stečevini Europske unije.

Članak 4.

Ovim člankom mijenja se članak 14. Zakona o državnim potporama vezano za rokove dostave podataka Ministarstvu financija. Naime, dostava podataka o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti ne bi se više odvijala jednom godišnje, već kroz primjenu odgovarajućih funkcija registra državnih potpora i potpora male vrijednosti. Također, određuje se odgovornost davatelja državnih potpora i potpora male vrijednosti za istinitost podataka dostavljenih Ministarstvu financija.

Članak 5.

Ovim člankom dopunjuje se sadržaj registra državnih potpora (u članku 15. Zakona o državnim potporama), budući da registar državnih potpora osim podataka o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti, sadrži podatke o programima državnih potpora i pojedinačnim državnim potporama za koje postoji obveza prijave Europskoj komisiji, odnosno koje su izuzete od obveze prijave. Registar državnih potpora sadržavat će i ostale podatke potrebne za provedbu sustava državnih potpora.

Članak 6.

Ovim člankom mijenja se članak 19. Zakona o državnim potporama kojim se uređuje rok za donošenje pravilnika.

Članak 7.

Ovim člankom mijenja se članak 20. Zakona o državnim potporama tako da se briše spomen odgovarajućeg stavka članka 19. Zakona o državnim potporama, obzirom da je ovim Zakonom određen drugačiji sadržaj članka 19., koji nije više podijeljen u više stavaka.

Članak 8.

Ovim člankom uređuje se stupanje na snagu Zakona.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU,
ODNOSNO DOPUNJUJU**

Predmet Zakona

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom uređuju se nadležnosti tijela Republike Hrvatske iz područja državnih potpora i potpora male vrijednosti, politika državnih potpora Republike Hrvatske, postupanja prije dodjele državnih potpora, vođenje evidencija i izvještavanje o državnim potporama i potporama male vrijednosti.

(2) Državne potpore u Republici Hrvatskoj uređuju se ovim Zakonom ne dirajući njihovo uređenje Ugovorom o funkcioniranju Europske unije i uredbama institucija Europske unije kao područja isključive nadležnosti Europske unije.

(3) Ovaj Zakon, osim članka 17. ovoga Zakona, ne primjenjuje se na državne potpore poljoprivredi i ribarstvu kako su one određene propisima o poljoprivredi i ribarstvu.

Davatelji državnih potpora i potpora male vrijednosti

Članak 4.

Davatelji državnih potpora i potpora male vrijednosti obavljaju sljedeće poslove:

- izrađuju prijedloge programa državnih potpora i pojedinačnih državnih potpora iz svojeg djelokruga
- dodjeljuju državne potpore po primitku mišljenja, odnosno odobrenja nadležnih tijela i nakon objave
- dodjeljuju potpore male vrijednosti
- nadziru provedbu korištenja dodijeljenih državnih potpora i potpora male vrijednosti
- vode evidenciju dodijeljenih državnih potpora i potpora male vrijednosti iz svoje nadležnosti
- dostavljaju podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti Ministarstvu financija
- analiziraju učinkovitost dodijeljenih državnih potpora i potpora male vrijednosti i o tome obavještavaju Ministarstvo financija
- provode povrat državnih potpora i potpora male vrijednosti.

Objava programa državnih potpora

Članak 12.

Davatelj državne potpore nakon odobrenja prijedloga programa državne potpore, odnosno prije dodjele državnih potpora objavljuje program državnih potpora na svojim mrežnim stranicama.

Evidencije državnih potpora i potpora male vrijednosti i dostava podataka

Članak 14.

(1) Davatelji državnih potpora i potpora male vrijednosti dužni su voditi evidenciju dodijeljenih državnih potpora i potpora male vrijednosti iz svoje nadležnosti. Ako davatelj dodjeljuje državne potpore i potpore male vrijednosti, evidenciju potpora male vrijednosti vodi zasebno od evidencije državnih potpora.

(2) Davatelji državnih potpora i potpora male vrijednosti godišnje dostavljaju Ministarstvu financija podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti, do 30. travnja tekuće godine za prethodnu godinu.

(3) Osim podataka iz stavka 2. ovoga članka, davatelji državnih potpora godišnje dostavljaju Ministarstvu financija analizu učinkovitosti dodijeljenih državnih potpora iz svoje nadležnosti, do 30. travnja tekuće godine za prethodnu godinu.

(4) Davatelji državnih potpora dostavljaju podatke iz stavaka 2. i 3. ovoga članka i po potrebi na zahtjev Ministarstva financija u za to određenom roku.

(5) Sadržaj, oblik i način dostave podataka iz stavaka 2. i 3. ovoga članka ministar financija uredit će pravilnikom.

Registar državnih potpora i potpora male vrijednosti

Članak 15.

(1) Ministarstvo financija vodi registar državnih potpora i potpora male vrijednosti na temelju primljenih podataka iz članka 14. ovoga Zakona.

(2) Registar iz stavka 1. ovoga članka jedinstvena je elektronička baza podataka.

(3) Sadržaj, oblik, način vođenja i funkcioniranja registra iz stavka 1. ovoga članka ministar financija uredit će pravilnikom.

Članak 19.

(1) Pravilnik iz članka 8. stavka 13., članka 9. stavka 12. i članka 14. stavka 5. ovoga Zakona ministar financija donijet će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Pravilnik iz članka 15. stavka 3. ovoga Zakona ministar financija donijet će do 31. prosinca 2016.

Članak 20.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o državnim potporama (»Narodne novine«, br. 72/13. i 141/13.).

(2) Pravilnik o dostavi prijedloga državnih potpora i podataka o državnim potporama (»Narodne novine«, br. 99/13.) ostaje na snazi do stupanja na snagu pravilnika iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona u dijelu koji nije u suprotnosti s ovim Zakonom.

PRILOG - Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću